

1.1.1. PREVÁDZKA MESTSKÉ LESY (MSL) A EKOPARK

Prevádzka Mestských lesov a Ekoparku vznikla v októbri 2015. Jej poslaním je výchova lesa, ťažba dreva a usmerňovanie širokej verejnosti, obyvateľov mesta Prešov, aby športovo oddychové aktivity v lese vykonávali iba na vyznačených miestach a nepoškodzovali mladý lesný porast, ponúkať edukačné aktivity orientované na ekológiu a pozitívny vzťah k prírode a životnému prostrediu.

Stredisko Mestských lesov spravuje a zveľaďuje lesné pozemky a lesné porasty vo vlastníctve mesta Prešov na ploche približne 1 317 ha. Mestské lesy Prešov sa rozprestierajú na dvoch lesných hospodárskych celkoch: LHC Prešov a LHC Chminianska Nová Ves. Rekreačná a športovo-oddychová funkcia určila mestské lesy do kategórie lesov osobitného určenia, ktoré napĺňajú úlohu prímestského lesa s poskytovaním príjemného lesného prostredia širokej verejnosti. Okrem tejto úlohy zabezpečuje stredisko Mestských lesov komplexné obhospodarovanie lesov vo vlastníctve Mesta Prešov v zmysle platných právnych lesníckych predpisov tak v ťažbových a pestovných, ako aj ochranných úlohách.

Stredisko Ekopark spravuje areál Ekoparku Holá hora pod Kalváriou na Botanickej ulici v Prešove. Prešovčanom ponúka priestor na oddych, žiakom a študentom zasa viac možností dozvedieť sa niečo nové o prírode, ekológii, ale aj domácich zvieratách a spôsobe života našich predkov. Navštevovaný je najmä žiakmi všetkých typov škôl, ale tiež individuálnymi návštevníkmi, najmä rodinami s deťmi.

Stredisko Mestské lesy

Spoločnosť Technické služby mesta Prešov, a. s. hospodári v Mestských lesoch Prešov na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 5.1.2005 a jej dodatkov. V roku 2014 začal platiť nový Program starostlivosti o les (PSoL) v trvaní rokov 2014 – 2023 na jednom lesnom hospodárskom celku (LHC) Mestské lesy Prešov. V roku 2016 bol aktualizovaný súpis prenajatého majetku. Z aktualizácie vyplýva, že Stredisko Mestských lesov hospodári na celkovej výmere 1.317,0543 ha lesných pozemkov, z toho v časti Šindliar na 336,9152 ha lesných pozemkov.

Komplexná činnosť v roku 2019 bola zameraná na plnenie predpisov PSoL v 6. roku decénia platnosti PSoL 2014-2023, ktorý schválil Okresný úrad, Odbor opravných prostriedkov v Prešove dňa 16.6.2014.

V júli 2019 bolo našej spoločnosti doručené „Oznámenie o zrušení rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy na LC Mestské lesy Prešov s dobou platnosti 2014 – 2023“. Dôvodom zrušenia rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy pre LC Mestské lesy Prešov bolo napadnutie tohto rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Lesoochranárskym zoskupením VLK. Krajský súd v Bratislave konštatoval, že správny orgán vydal rozhodnutie bez toho, aby sa dostatočne venoval námietke žalovaného o stave biotopov európskeho významu a stav týchto biotopov nebol zistený spoľahlivo. Súd ďalej zaviazal prvostupňový správny orgán zaoberať sa v ďalšom konaní námietkami

Lesoochranárskeko zoskupením VLK v takom rozsahu, aby nedošlo k pochybnostiam, či došlo k predpisaniu takého modelu hospodárenia, ktorý by zabránil zničeniu biotopov európskeho významu, či ich uvedenia do nepriaznivého stavu. Na základe tohto „Oznámenia...“ a po konzultácií na Okresnom úrade, odbor opravných prostriedkov bol vydaný výkonným riaditeľom spoločnosti Príkaz riaditeľa č. 5/2019 na zastavenie ťažieb drevnej hmoty. V septembri 2019 sme požiadali Okresný úrad, odbor opravných prostriedkov o schválenie „Návrhov plánov hospodárskych opatrení od skončenia platnosti PSL do schválenia návrhu PSL“, ktoré boli v októbri 2019 schválené a na základe ktorých môžeme realizovať hospodárske opatrenia v celkovej výške 6.535 m³ drevnej hmoty na obdobie do 30.6.2020.

Prehľad o hospodárskych činnostiach (ťažbových, pestovateľských, ochranných) v priebehu roka 2019

Tabuľka 1

Výkon	m. j.	skutočnosť
Ťažobné práce:		
Obnovná ťažba	m ³	3 924,45 m ³
Výchovná ťažba	m ³	1 616,22 m ³
Náhodná ťažba	m ³	1 691,12 m ³
Ťažba spolu	m ³	7 231,79 m ³
Samovýroba hrúbia	prm	1 709 prm
Pestovné a ochranné práce:		
Prečistky, plecí rub	ha	39,53 ha
Uhadzovanie haluziny	ha	5,26 ha
Zalesňovanie	ks	45 250 ks
Ochrana LP pred burinou	ha	10 ha
Ochrana LP pred zverou	ha	15 ha
Prirodzená obnova	ha	2,47 ha

Hospodárenie prevádzky Mestské lesy a obchodná činnosť

V roku 2019 sa podarilo dosiahnuť rozdiel výnosov a vlastných nákladov za stredisko Mestských lesov vo výške 95 tis. €. K tomuto výsledku prispel aj predaj drevnej hmoty formou aukcie, ktorú sme začali realizovať už v roku 2016. V roku 2019 sme zorganizovali tri aukcie, v rámci ktorých sme predali drevnú hmotu celkovo v objeme 256,76 m³ spolu za celkovú cenu 35 557,90 €. Aukcie boli prevažne zamerané na predaj dreveniny dub (predané v celkovom objeme 247,03 m³ spolu za celkovú cenu 34 915,27 €, priemer za 1 m³ činil 141,34 €).

Náhodné ťažby v mestských lesoch

Predikcia náhodných ťažieb je v podmienkach krátkodobého alebo strednodobého plánovania v lesnom hospodárstve prakticky nemožná. Pri výskyte a riešení problematiky náhodnej ťažby (biotického a abiotického charakteru) sa postupuje v zmysle platnej lesníckej legislatívy. V priebehu roka 2019 bola náhodná ťažba vynútená najmä vplyvom škodcov ale

aj vetra. V období pozastavenia ťažieb drevnej hmoty v priebehu roka 2019, sme sa zamerali na náhodné ťažby vynútené vplyvom škodcov najmä v porastoch na Šindliari. Celková náhodná ťažba v roku 2019 bola vo výške 1 691,12 m³.

Realizácia činností v rámci rekreačnej funkcie lesa

Na základe Nájomnej zmluvy o nájme lesných pozemkov na hospodárenie v lesoch zo dňa 5.01.2005, čl. VII. Iné dojednania, a v zmysle Dodatku č.3 k tejto zmluve, sa nájomca zaväzuje realizovať práce v oblasti rekreačnej funkcie lesa v súlade s Generálnym plánom lesného parku mesta Prešov s dôrazom na rekreačné využitie mestských lesov.

V priebehu roka 2019 sa vykonali v zmysle bodu VII. Iné dojednania v Nájomnej zmluve práce v rámci tvorby lesoparku v celkovej finančnej výške 9.960 € vrátane DPH.

V roku 2019 sme realizovali nasledovné práce:

- osadili sme 20 ks priepustov dažďovej vody na lesných cestách v lesnom parku z dôvodu usmernenia prirodzených odtokov vody v lesných porastoch v rámci hydromelioračných prác súvisiacich s vodozádržnými opatreniami
- osadili sme 2 altánky v lesnom parku
- zrealizovanie sme osev rekreačnej plochy v lokalite na Borkúte pri jazierku o rozlohe cca 1,5 ha s cieľom pripraviť plochu pre verejné táborisko slúžiace najmä pre skautské oddiely
- vytlačili a osadili sme 4 ks informačných turistických máp na informačné tabule umiestnené v Lesoparku

V súvislosti s výstavbou diaľničného úseku sme v spolupráci so zhotoviteľom diaľnice pokračovali v úpravách lesných ciest, ktoré boli vysypané kamenivom z prebytkov pri razení tunela. Cieľom tejto úpravy bolo pripraviť lesné cesty na ich budúcu rekonštrukciu na lesné cyklistické trasy. Úsek v rozsahu cca 1 km je už vysypaný makadamom a pripravený na finálnu úpravu lesnej cesty.

V rámci požiarbovej úpravy porastov sme v dostupných dielcoch zabezpečili vývoz haluziny a nehrúbia.

Hospodárenie strediska Mestské lesy v rokoch 2017-2019

Tabuľka 2

MsL	Rok v (€)			Porovnanie 2019/2018	
	2017	2018	2019	v €	v %
Výnosy	426 314	532 788	482 398	-50 390	90,54
Vlastné náklady	376 219	460 690	412 675	-48 015	89,58
Rozdiel výnosov a vl. nákladov	50 095	72 098	69 723	-2 375	96,71

Stredisko Ekopark Holá hora

Stredisko Ekopark Holá Hora sa nachádza na Botanickej ulici č.13 a počas celého roka je obľúbeným oddychovým miestom pre obyvateľov Prešova a okolitých okresov.

V roku 2019 zamestnanci spravovali Ekopark, kde mesto Prešov a jeho organizácie realizovali rôzne aktivity Environmentálneho vzdelávania (do ktorého patria Základné vzdelávacie programy pre deti MŠ, ZŠ a stredných škôl a 3 celodenné ekologické moduly), ktorého sa zúčastnilo v mesiacoch apríl až október cca 1 250 detí. V spolupráci Prešovskej univerzity a mesta Prešov sa v Ekoparku v júni konal Festival komunitnej hudby mesta Prešov. V júni sa uskutočnili Športové hry pre deti a seniorov. Pre školy a verejnosť bolo v mesiaci apríl určené podujatie ku Dňu Zeme, v spolupráci s RCOP v PO. V septembri sa u nás uskutočnil už 5. ročník akcie „Čítanie v parku“, ktorého organizátorom je OZ Most do duše. Počas školského roka sme úzko spolupracovali so Spojenou školou v Chminianskych Jakubovoch - žiaci tejto školy sa zúčastňovali našich podujatí a brigád (akcia Upracme si Ekopark), v zimných mesiacoch sme pre nich pripravili environmentálne – edukatívne aktivity na pôde ich školy. V rámci platených aktivít slúži Ekopark na prenájom na rôzne firemné a súkromné akcie (firmy, súkromné osoby, občianske združenia, kluby dôchodcov).

V septembri sa konal 6. ročník Ekofestu, na ktorý sme dostali finančný grant od mesta Prešov. Ekofest sa konal v dňoch 23.9.–28.9.2019, súčasťou programu boli vystúpenia záujmových útvarov z ABC centra voľného času PO (folklórny súbor Rozmarija, spoločenské tance, moderná gymnastika) a country skupiny The Fathers. Na Ekofeste sa zúčastnilo RCOP v PO s environmentálnym programom „Zvieratá našich lesov“ a Hvezdáreň a planetárium v PO (pozorovanie slnka). Súčasťou Ekofestu bola aj návšteva včelára p. Kowalského s prezentačným úlom, prezentácia bezobalového obchodu „Odvážene“, ekohry s problematikou triedenia odpadov pripravila organizácia NATUR-PACK v spolupráci s Evianou n. o. a skauti zo 7.zboru Slanských vlkov, ktorí pre deti pripravili hry a súťaže. Rodičia a deti si mohli svoju tvorivosť a nápady uplatniť v kreatívnych dielňach (zdobenie medovníčkov, výroba handmade výrobkov z drôtu, quilling, práca s textilom). Súčasťou programu bola aj lesná pedagogika. V doobedňajších hodinách sa Ekofestu zúčastnili žiaci prešovských škôl a tiež škôl z blízkeho okolia, v poobedňajších hodinách a v sobotu bol program určený pre rodiny s deťmi.

Priemerná návštevnosť našich podujatí, v prípade priaznivého počasia, bola okolo 500 osôb denne. Počas celého roka sme spolupracovali pri príprave našich aktivít s mestom Prešov, RCOP v Prešove, s Hvezdárnou a planetáriom v Prešove, s ABC – centrom voľného času v Prešove, s NATUR-PACKOM a. s., Eviana n. o., 7.zborom Slanských vlkov a Komunitnou včelou záhradou na Františkánskej bašte.

Hospodárenie strediska Ekopark Holá hora v rokoch 2018-2019

Tabuľka 3

Ekopark	Rok v (€)		Porovnanie	
	2018	2019	2019/2018	
			v €	v %
Výnosy	65 401	32 335	-33 066	49,44
Vlastné náklady	109 595	93 569	-16 026	85,38